

KONKLUŻJONIJIET TAL-AVUKAT ĠENERALI

KOKOTT

ippreżentati fit-18 ta' Frar 2016 (1)

Kawża C-516/14

Barlis 06 – Investimentos Imobiliários e Turísticos SA

vs

Autoridade Tributária e Aduaneira

[talba għal deċiżjoni preliminari mressqa mit-Tribunal Arbitral Tributário (Centro de Arbitragem Administrativa – CAAD) (tribunal ta' arbitrazzjoni fil-qasam fiskali, il-Portugall)]

“Dritt fiskali — Taxxa fuq il-valur miżjud — Artikolu 226(6) u (7) tad-Direttiva 2006/112/KE — Kontenut ta' fattura dwar il-portata u n-natura ta' provvista ta' servizzi kif ukoll dwar id-data li fiha jidher il-provdut is-servizz — Artikolu 178(a) tad-Direttiva 2006/112/KE — Eżerċizzju tad-dritt għal tnaqqis tat-taxxa — Tiegħa ta' qamma ta' fattura li tissodisfa r-rekwiżiti tal-Artikolu 226 tad-Direttiva 2006/112/KE”

I – Introduzzjoni

1. Normalment li persuna tirċievi fattura ma hijiex raġuni sabiex tifra. Dan huwa fitt differenti fil-każ tat-taxxa fuq il-valur miżjud. Fil-fatt, min jirċieviha jista', f'erti rekunstanzi, jiġi rimborsat mill-awtorità fiskali l-ammont tat-taxxa fuq il-valur miżjud indikat fil-fattura (tnaqqis tat-taxxa).
2. Madankollu, id-dritt dwar it-taxxa fuq il-valur miżjud tal-Unjoni jipprovdi li l-fattura għandha tinkludi wkoll minimu ta' indikazzjonijiet. Fil-kawża fl-oriġini ta' din it-talba għal deċiżjoni preliminari, l-amministrazzjoni fiskali Portugiża sostniet li dawn l-indikazzjonijiet ma kinux suffiċjenti. B'mod partikolari, l-indikazzjoni tal-provvista tas-servizzi ffatturati b'ala “servizzi legali” mingħajr kjarifiki oġrajn, ma tissodisfax ir-rekwiżiti tad-dritt tal-VAT għall-kontenut meħtieġ għal fattura. Hija biss fattura ma'ruga regolament li tagħti dritt għal tnaqqis tat-taxxa.
3. F'dan il-kuntest, il-Qorti tal-Ġustizzja għandha tikkjarifika l-ewwel punti. Hija għandha b'mod partikolari tirrispondi għal domanda li dda, dwar il-livell ta' dettall li għandu jkun preżenti fid-deskrizzjoni ta' provvista ta' servizzi f'fattura. Għalhekk hawnhekk il-Qorti tal-Ġustizzja għal darba oħra għandha tittratta dwar il-konsegwenzi ta' fattura inkompleta sabiex jintalab dritt għal tnaqqis tat-taxxa, sabiex tikkompleta l-urisprudenza preżenti tagħha dwar dan il-qasam.

II – Il-kuntest ġuridiku

A – Id-dritt tal-Unjoni

4. Il-?bir tal-VAT fl-Unjoni huwa rregolat bid-Direttiva tal-Kunsill 2006/112/KE, tat-28 ta' Novembru 2006, dwar is-sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur mi?jud (2) (iktar 'il quddiem id- "Direttiva tal-VAT"). Il-prede?essur ta' din id-direttiva huwa s-Sitt Direttiva tal-Kunsill 77/388/KEE, tas-17 ta' Mejju 1977, fuq l-armonizzazzjoni tal-li?ijiet tal-Istati Membri dwar taxxi fuq id-d?ul mill-bejg? – Sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur mi?jud: ba?i uniformi ta' stima (3) (iktar 'il quddiem is- "Sitt Direttiva"). Sa fejn id-dispo?izzjonijiet ta?-?ew? direttivi huma identi?i, g?andha ti?i kkunsidrata wkoll il-?urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja rigward is-Sitt Direttiva.

5. L-Artikolu 168 tad-Direttiva tal-VAT (4) jipprovdi, fost o?rajn, id-dritt g?al tnaqqis kif ?ej:

“Sakemm il-merkanzija u s-servizzi jintu?aw g?all-iskopijiet tat-transazzjonijiet taxxabbli ta' persuna taxxabbli, il-persuna taxxabbli g?andha tkun intitolata, fl-Istat Membru li fih twettaq dawn it-transazzjonijiet, li tnaqqas mll-VAT li g?andha t?allas dan li ?ej:

a) il-VAT dovuta jew im?allsa f'dak l-Istat Membru rigward provvisti li sarulha ta' merkanzija jew servizzi, li twettqu jew li g?ad iridu jitwettqu minn persuna taxxabli o?ra;

[...]

6. Fil-Kapitolu “Regoli li jirregolaw l-e?er?izzju tad-dritt ta' tnaqqis”, l-Artikolu 178 tad-Direttiva tal-VAT fil-ver?joni ori?inali tag?ha (5), applikabbli fil-kaw?a prin?ipali, i?id il-pre?i?azzjonijiet li ?ejjin:

“Biex te?er?ita d-dritt ta' tnaqqis, persuna taxxabbli g?andha tissodisfa l-kondizzjonijiet li ?ejjin:

a) g?all-finijiet ta' tnaqqis skond l-Artikolu 168(a), fir-rigward tal-provvista ta' merkanzija jew servizzi, hi g?andha jkollha fattura im?ejjija skond l-Artikoli 220 sa 236 u l-Artikoli 238, 239 u 240;

[...]

7. L-Artikolu 226 tad-Direttiva tal-VAT li jikkon?erna l-kontenut tal-fatturi, b'mod partikolari jipprovdi:

“Ming?ajr pre?udizzju g?ad-disposizzjonijiet partikolari stabbiliti f'din id-Direttiva, dawn id-dettalji li ?ejjin biss huma me?tie?a g?all-finijiet ta' VAT fuq fatturi ma?ru?a skond l-Artikoli 220 u 221:

[...]

6. il-kwantità u n-natura tal-merkanzija pprovduta jew il-limitu u n-natura tas-servizzi mog?tija;

7. id-data li fiha l-provvista ta' merkanzija jew servizzi kienet saret jew tlestiet jew id-data li fiha l-?las akkont imsemmi fil-punti (4) u (5) ta' l-Artikolu 220 kien sar, sakemm dik id-data tkun tista' tkun iddeterminata u tkun differenti mid-data tal-?ru? tal-fattura;

[...]

8. Id-dispo?izzjonijiet imsemmija iktar 'il fuq tal-Artikolu 226 tad-Direttiva tal-VAT essenzjalment jikkorrispondu ma' daww tas-sitt u tas-seba' in?i?i tal-Artikolu 22(b) tas-Sitt Direttiva, li jirri?ultaw mill-Artikolu 28h (6) tag?ha, fil-ver?joni emendata tag?ha bid-Direttiva 2001/115/KE (7). Din hija r-ra?uni g?alfejn b'mod partikolari g?andha tittie?ed inkunsiderazzjoni l-ori?ini ta' din id-dispo?izzjoni tas-Sitt Direttiva f'dan il-ka?.

9. Il-premessa 46 tad-Direttiva tal-VAT tirrigwarda unikament il-fatturi u tinqara kif ?ej:

“(46) L-u?u ta’ ?ru? ta’ fattura elettronika g?andha tkun imfassla b’tali mod li l-awtoritajiet tat-taxxa jkunu jistg?u jwettqu l-attivitajiet ta’ monitora?? tag?hom. G?alhekk huwa xieraq, sabiex ji?i ?gurat li s-suq intern jiffunzjona kif inhu xieraq, li titfassal lista, armonizzat fuq livell Komunitarju, tad-dettalji li g?andhom jidhru fuq il-fatturi u biex ikunu stabbiliti g?add ta’ arran?amenti komuni li jirregolaw l-u?u ta’ ?ru? ta’ fattura elettronika u l-?a?na elettronika ta’ fatturi, kif ukoll biex jikkontjaw lilhom infushom u biex jikkuntrattaw l-operazzjonijiet ta’ ?ru? ta’ fatturi.”

B – *Id-dritt nazzjonali*

10. Fid-dritt Portu?i?, mill-Artikolu 36(5)(b) tal-Código do Imposto sobre o Valor Acrescentado (iktar ‘il quddiem is-“CIVA”), jirri?ulta li l-fatturi g?andhom jinkludu “d-deskrizzjoni standard ta’ [...] servizzi pprovduti, bl-istipulazzjoni tad-dispo?izzjoni dwar ir-rata ta’ taxxa applikabbli”.

11. Huwa biss meta fattura b’mod partikolari tissodisfa dawn ir-rekwi?iti tal-Artikolu 36(5)(b) tas-CIVA li je?isti, skont l-Artikolu 19(2)(a) u (6) tas-CIVA, dritt g?al tnaqqis tal-VAT msemija fil-fattura.

12. Fil-kuntest tal-pro?edura quddiem il-Qorti tal-?ustizzja, ir-Repubblika Portu?i?a minbarra dan esponiet li, matul il-perijodu rilevanti g?all-kaw?a prin?ipali, id-dritt Portu?i? kien jipprevedi rata ta’ VAT imnaqqsa g?all-provvista ta’ servizzi ta’ avukat favur, b’mod partikolari, persuni rtirati mix-xog?ol jew persuni qieg?da kif ukoll, ?eneralment, fil-kuntest ta’ pro?eduri li jirrigwardaw l-istatus tal-persuni. Din ir-regola, li ma hijiex prevista mid-dispo?izzjonijiet dwar il-VAT dwar rata mnaqqsa tal-VAT, li japplikaw fl-Unjoni kollha, hija bba?ata fuq il-klaw?ola ta’ pre?edenza tal-Artikolu 113 tad-Direttiva tal-VAT.

III – *Il-kaw?a prin?ipali*

13. Ir-rikorrenti fil-kaw?a prin?ipali, il-kumpannija Barlis 06 – Investimentos Imobiliários e Turísticos SA, hija attiva fis-settur tal-lukandi.

14. Mis-snin 2008 sa 2010 hija talbet is-servizzi ta’ uffi??ju ta’ avukati. F’dan ir-rigward, l-uffi??ju tal-avukati ?are? erba’ fatturi, li kienu jinkludu d-deskrizzjoni tas-servizzi li ?eja:

- “servizzi legali pprovduti mill-1 ta’ Di?embru 2007 sa llum” (fattura tas-26 ta’ Awwissu 2008),
- “onorarji g?al servizzi legali pprovduti minn ?unju sa llum” (fattura tas-17 ta’ Di?embru 2008),
- “onorarji g?al servizzi legali pprovduti sa llum” (fattura tad-29 ta’ April 2009),
- “onorarji g?al servizzi legali pprovduti mill-1 ta’ Novembru 2009 sa llum” (fattura tat-2 ta’ ?unju 2010).

15. Fir-rigward tal-VAT, li hija indikata f’dawn il-fatturi, ir-rikorrenti fil-kaw?a prin?ipali qed issostni dritt g?al tnaqqis ta’ taxxa g?al ammont globali ta’ EUR 8 689.49 ming?and l-amministrazzjoni fiskali Portu?i?a.

16. L-amministrazzjoni fiskali Portu?i?a rrifjutat, wara kontroll fiskali, it-tnaqqis tat-taxxa, billi d-deskrizzjonijiet tas-servizzi fil-fatturi ma kinux jikkorrispondu mar-rekwi?iti tal-Artikolu 36(5)(b) tas-CIVA. G?alhekk ir-rikorrenti fil-kaw?a prin?ipali pprodu?iet dokumenti addizzjonali li kienu jinkludu deskrizzjoni ddettaljata tal-provvista tas-servizzi. Fl-istess waqt l-amministrazzjoni fiskali Portu?i?a rrifjutat it-tnaqqis tat-taxxa min?abba li l-fatturi kienu g?adhom mhux konformi mar-rekwi?iti previsti mil-li?i.

IV – Il-proġedura quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja

17. It-Tribunal Arbitral Tributário (tribunal fiskali ta' arbitrazzjoni, il-Portugall), li huwa adittat bil-kawża, jikkunsidra li l-interpretazzjoni tad-Direttiva tal-VAT hija determinanti għal deċiżjoni dwarha u, fis-17 ta' Novembru 2014, huwa għallhekk għamel id-domanda li ttejjja lill-Qorti tal-Ġustizzja, konformement mal-Artikolu 267 TFUE:

L-interpretazzjoni korretta tal-Artikolu 226(6) tad-Direttiva tal-VAT tippermetti lill-Autoridade Tributária e Aduaneira [awtorità tat-taxxa u tat-dwana] tikkunsidra b'ala insuffiċjenti d-deskrizzjoni fil-fattura li tinkludi l-kliem "servizzi legali pprovduti minn data speċifika sa llum" jew inkella "servizzi legali pprovduti sa llum", fid-dawl tal-fatt li din l-awtorità tista', ta't il-prinċipju ta' kollaborazzjoni, tikseb l-elementi supplimentari ta' informazzjoni li hija tqis li huma neċessarji sabiex jiġu kkonfermati l-eżistenza u l-karatteristiċi ddettaljati tat-tranżazzjonijiet?

18. Ir-rikorrenti fil-kawża prinċipali, ir-Repubblika Portugiża kif ukoll il-Kummissjoni Ewropea ppreżentaw oġġezzjonijiet bil-miktub quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja rigward din id-domanda. Fis-seduta li se'iet fl-14 ta' Jannar 2016, l-aġenti tar-Repubblika Federali tal-Ġermanja, tar-Repubblika Portugiża u tal-Kummissjoni Ewropea ppreżentaw l-oġġezzjonijiet bil-miktub tagħhom.

V – Id-dritt

19. Fil-kuntest tal-kawża prinċipali, il-qorti tar-rinviju (8) finalment titlob risposta għal tliet domandi differenti.

20. Fir-rigward ta' domanda minnhom hija tixtieq tikkjarifika, jekk fatturi b'għal dawk inkwistjoni fil-kawża prinċipali jissodisfawx ir-reqwiżiti tal-Artikolu 226 tad-Direttiva tal-VAT rigward il-kontenut ta' fattura (ara ta't A). Fid-domanda l-oħra, hija tixtieq tistabbilixxi l-konsegwenzi li jistgħu jirriżultaw minnabba dikjarazzjonijiet insuffiċjenti fil-fatturi għad-dritt tat-tnaqqis tat-taxxa (sussegwentement ta't B).

A – Fuq il-kontenut tal-fatturi

21. L-ewwel nett għandha tiġi kkunsidrata d-domanda, jekk fatturi, b'għal dawk imsemmija fil-kawża prinċipali, jissodisfawx ir-reqwiżiti li jinsabu fl-Artikolu 226 tad-Direttiva tal-VAT rigward il-kontenut ta' fattura.

22. F'dan il-każ il-kontenut neċessarju ta' fattura huwa stabbilit b'mod vinkolanti u eżawrjenti fl-Artikolu 226 tad-Direttiva tal-VAT. Din id-dispożizzjoni tapplika għal fatturi li jinżarżu skont l-Artikoli 220 u 221 tad-Direttiva tal-VAT. Dawn il-fatturi kellhom jinżarżu skont l-Artikolu 220(1), peress li l-provvista ta' servizzi kienet ipprovduta lil persuna taxxabbli oħra. Fir-rigward tad-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 226 tad-Direttiva tal-VAT, id-dritt Portugiż madankollu ma jistax jistabbilixxi reqwiżiti ieżor għall-kontenut ta' fattura. Dan jirriżulta, minn na'ha, mill-Artikolu 226 tad-Direttiva tal-VAT stess, fejn huma "biss" id-dettalji previsti minn dan l-artikolu li għandhom ikunu inklużi fil-fatturi u, min-na'ha l-oħra, mit-tieni paragrafu tal-Artikolu 273 tad-Direttiva tal-VAT, li skont dan, għall-bir tal-VAT, l-Istati Membri ma jistgħux jipprevedu obbligi ta' fatturazzjoni addizzjonali għal dawk stabbiliti minn din id-direttiva.

23. Kif ir-Repubblika Portugiża esponiet tustament, sempliċi interpretazzjoni tal-Artikolu 226(6) tad-Direttiva tal-VAT, li fuqha tiffoka d-domanda preliminari, ma hijiex suffiċjenti f'dan il-każ. Sabiex tingħata risposta utli lill-qorti nazzjonali f'dak li jikkonċerna r-reqwiżiti stipulati mid-dritt tal-Unjoni (9), rigward il-kontenut ta' fattura, l-Artikolu 226(7) tad-Direttiva tal-VAT għandu minbarra dan jiġi

inklu? fl-e?ami li g?andu jsir.

24. Skont dawn i?-?ew? dispo?izzjonijiet, il-fatturi g?andhom jinkludu kemm dettalji dwar “il-limitu u n-natura tas-servizzi mog?tija” (punt 6) kif ukoll “id-data li fiha l-provvista ta’ [...] servizzi kienet saret jew tlestiet” (punt 7).

1. Il-portata u natura tas-servizz

25. Fil-kuntest tal-Artikolu 226(6) tad-Direttiva tal-VAT, tqum il-kwistjoni jekk, id-dettalji li jidhru fil-fatturi inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, ji?ifieri r-riferiment g?al “servizzi legali pprovduti” matul ?ertu perijodu jew sa ?erta data, jispe?ifikawx b’mod suffi?jenti n-“natura” (sussegwentement ta?t a) u l-“[portata]” (sussegwentement ta?t b) tas-servizzi.

a) Dwar in-natura tas-servizz

26. Sa issa l-Qorti tal-?ustizzja kkunsidrat ir-rekwi?iti tal-Artikolu 226(6) tad-Direttiva tal-VAT fir-rigward tad-deskrizzjoni tan-“natura” f’kaw?a wa?da biss, f’dak li jikkon?erna l-kunsinna ta’ o??etti. Fil-fatt l-Artikolu 226(6) je?tie? ukoll ir-riferiment g?an-“natura” tal-o??etti kif ukoll ta’ servizzi. Minn din il-?urisprudenza jirri?ulta li ma je?istix obbligu li f’fattura jsir riferiment g?al tikketti ta’ widnejn fil-kuntest ta’ kunsinna ta’ annimali (10), li kien jippermetti identifikazzjoni inkontestabbli ta’ kull annimal ikkunsinnat permezz tal-kontenut li kien jinsab fil-fattura.

27. G?alhekk g?andu l-ewwel nett ji?i konkluzjoni, li skont l-Artikolu 226(6) tad-Direttiva tal-VAT, il-kontenut tal-fatturi ma g?andux jinkludi l-informazzjoni disponibbli kollha dwar o??ett ikkunsinnat jew is-servizz ipprovdut. Dan jirri?ulta wkoll mill-formulazzjoni, li tirreferi biss g?an-“natura” tal-o??ett jew tas-servizz, u fejn min-na?a l-o?ra ma tirrikjedix deskrizzjoni pre?i?a tal-o??ett jew tas-servizz.

28. Jekk g?alhekk fattura ma g?andhiex g?alfejn tinkludi l-informazzjoni disponibbli kollha dwar is-servizzi pprovduti, madankollu tqum il-kwistjoni, dwar sa liema livell hija me?tie?a informazzjoni, sabiex in-“natura” ta’ servizz tkun suffi?jentement deskritta. G?alhekk, f’dak li jikkon?erna dan il-ka?, ir-riferiment g?as-servizzi legali kollha mog?tija jiddeskrivi di?a in-“natura” tas-servizzi inkwistjoni, jew g?andha wkoll issir distinzjoni bejn in-natura differenti ta’ servizzi legali?

29. La l-formulazzjoni u lanqas l-istruttura tal-Artikolu 226(6) tad-Direttiva tal-VAT ma jippermettu li ting?ata risposta g?al din id-domanda, li g?alhekk g?andha ti?i kkjarifikata fid-dawl ta’ dan il-kontenut tal-fattura.

30. L-g?an partikolari ta’ kontenut ta’ fattura min-na?a l-o?ra huwa marbut flimkien mal-funzjoni li g?andha tissodisfa fattura fis-sistema tal-VAT. Mill-premessa 46 tad-Direttiva tal-VAT jirri?ulta li l-fatturazzjoni hija inti?a sabiex tippermetti l-e?ekuzzjoni tal-kontrolli mill-amministrazzjonijiet fiskali tal-Istati Membri. Sabiex tali kontrolli jkunu possibbli, il-persuni taxxabbli g?andhom, skont l-Artikolu 244 tad-Direttiva tal-VAT, ja??nu l-fatturi kollha li huma jkunu r?evew kif ukoll kopji ta’ fatturi li huma stess ikunu ?ar?u.

31. Fil-kuntest tat-twettiq ta’ dan il-g?an, kull dettall tal-fattura huwa direttament marbut mal-kwistjoni dwar x’jistg?u l-amministrazzjonijiet fiskali jikkontrollaw abba?i ta’ fattura.

i) Kontroll tal-?las tat-taxxa dovuta

32. L-ewwel nett il-fattura sservi sabiex tikkontrolla ?las tat-taxxa permezz tal-persuna li to?ro? il-fattura.

33. Dan jirri?ulta mill-Artikolu 178(a) tad-Direttiva tal-VAT. G?alhekk il-benefi?jarju ta’ servizz

jista' je?er?ita d-dritt tieg?u g?al tnaqqis tat-taxxa jekk huwa jkollu fattura. Mill-?urisprudenza jirri?ulta li dan ir-rekwi?it g?andu b?ala g?an li ji?gura l-?bir tal-VAT u l-kontroll tieg?u mill-amministrazzjoni fiskali (11). Abba?i ta' din ir-regola, it-tnaqqis tat-taxxa huwa awtorizzat biss jekk l-amministrazzjoni fiskali jkollha f'idejha dokument flimkien mal-fattura, li permezz tal-obbligu g?al dettalji stipulat fl-Artikolu 226 tad-Direttiva tal-VAT, jinkludi l-informazzjoni ne?essarja, sabiex ikun jista' ji?i ggarantit il-?las korrispondenti tal-VAT permezz tal-persuna li to?ro? il-fattura. Dan l-a??ess g?all-persuna li to?ro? il-fattura huwa sostnut permezz tal-Artikolu 203 tad-Direttiva tal-VAT. Skont dan il-VAT imsemmija fil-fattura hija dovuta mill-persuna li to?ro? il-fattura, irrispettivament mill-kwistjoni jekk je?istix fatt li wassal g?al VAT u b'mod partikolari jekk servizz kienx effettivament ing?ata (12). F'tali ka?, l-amministrazzjoni fiskali g?alhekk ma g?andhiex b?onn ta' prova korrispondenti.

34. Il-fattura g?alhekk tikkostitwixxi tip ta' garanzija g?all-awtorità fiskali, billi b'?ertu mod tg?aqqad it-tnaqqis tat-taxxa mal-?las tag?ha (13). Fil-fatt il-fattura, li ming?ajrha ma jistax ji?i e?er?itat tnaqqis tat-taxxa, tag?ti tal-ingas lill-amministrazzjoni fiskali l-possibbiltà li ti?gura ru?ha mill-ammont tat-tnaqqis tat-taxxa ming?and il-persuna li ?ar?et il-fattura, li permezz tag?ha hija tista' tikkontrolla l-?las tat-taxxa korrispondenti.

35. Madankollu g?al din il-funzjoni ta' garanzija huma biss ne?essarji dettalji partikolari, b'mod partikolari l-isem s?i? u l-indirizz s?i? tal-persuna taxxabbli li lilha ?ie ffatturat dan is-servizz [Artikolu 226(5) tad-Direttiva tal-VAT] kif ukoll in-numru ta' identifikazzjoni tal-VAT [Artikolu 226(3)]. Madankollu dettall tan-“natura” ta' servizz fil-fattura ma huwiex me?tie?, sabiex is-sempli?i ?las tat-taxxa jkun jista' ji?i kkontrollat permezz tal-persuna li ?ar?et il-fattura. Fil-fatt kif rajna fl-Artikolu 203 tad-Direttiva tal-VAT dan huwa ammissibbli, peress li f'kull ka? il-persuna li tkun ?ar?et il-fattura t?allas it-taxxa indikata fil-fattura, li d-destinatarju tag?ha jitlob it-tnaqqis tat-taxxa tag?ha. F'dan il-ka?, rabta tal-fattura ma' servizz effettivament iffatturat ma hijiex ne?essarja.

36. I?-?irkustanza li d-dettalji obbligatorji ta' fattura fis-sens tal-Artikolu 226 tad-Direttiva tal-VAT jinkludu manifestament anki indikazzjonijiet, li ma humiex ne?essarji g?as-sempli?i ?las tat-taxxa turi b'mod ?ar li hawnhekk il-funzjoni tal-fattura ma tistax tkun wa?da e?awrjenti. Dawn id-dettalji jinkludu mhux biss in-natura tal-o??ett ikkunsinnat, pere?empju s-servizzi pprovduti [Artikolu 226(6) tad-Direttiva tal-VAT], i?da wkoll b'mod partikolari l-informazzjoni dwar id-data tas-servizz [Artikolu 226(7) tad-Direttiva tal-VAT], l-ammont taxxabbli [Artikolu 226(8) tad-tal-VAT], ir-rata ta' VAT applikata [Artikolu 226(9) tad-Direttiva tal-VAT] u l-eventwali e?enzjoni applikabbli [Artikolu 226(11) tad-Direttiva tal-VAT].

37. Dawn u dettalji o?ra g?andhom il-kompitu — kif turi l-ori?ini tad-dispo?izzjoni (14) — li juru fil-fattura “l-informazzjoni dwar is-sistema ta' VAT applikabbli”.

38. G?alhekk l-amministrazzjonijiet fiskali tal-Istati Membri jistg?u permezz ta' dawn id-dettalji addizzjonali jag?mlu possibbli dan il-kontroll, jekk il-persuna li tkun ?ar?et il-fattura tkun ukoll ikkalkolat *korrettament* it-taxxa g?as-servizzi tag?ha. Fil-fatt permezz ta' dawn id-dettalji l-amministrazzjonijiet fiskali tal-Istati Membri jkunu jistg?u jikkontrollaw, jekk il-persuna li tkun ?ar?et il-fattura tkunx stabbilixxiet il-post tas-servizz (Artikolu 31 *et seq* tad-Direttiva tal-VAT), l-ammont taxxabbli (Artikolu 72 *et seq* tad-Direttiva tal-VAT) u r-rata ta' taxxa (Artikolu 192 *et seq* tad-Direttiva tal-VAT) konformement mad-dispo?izzjonijiet applikabbli, jekk ikun jista' ji?i applikat id-dritt g?al e?enzjoni tat-taxxa (Artikolu 131 *et seq* tad-Direttiva tal-VAT) jew jekk huwiex korrett li huwa l-benefi?jarju tas-servizz li g?andu j?allas it-taxxa (Artikolu 192 *et seq* tad-Direttiva tal-VAT).

39. G?al dan il-kontroll hija me?tie?a wkoll deskrizzjoni fil-fattura tas-servizz ipprovdut. Fil-fatt, it-taxxa korretta tiddependi f'diversi aspetti mill-kontenut tas-servizzi pprovduti, peress li r-regoli spe?jali dwar il-post tal-provvista tas-servizz, tar-rata ta' taxxa u sabiex ikun hemm e?enzjoni mit-taxxa ta' spiss jiddependu mill-kontenut ta' servizz. In-“natura” ta' servizz g?alhekk g?andha tkun

suffiġjement deskritta f'fattura, sabiex l-evalwazzjoni ta' applikazzjoni tar-rata ta' taxxa korretta tkun xierqa g'all-eżenzjoni mit-taxxa jew g'all-applikazzjoni ta' iktar regoli speċjali (15).

40. Skont dawn il-kriterji, l-indikazzjoni magħmula f'dan il-każ "servizzi legali" tidher suffiġjenti, sabiex ikun jista' jiġi kkontrollat kalkolu korrett tat-taxxa. G'alhekk fil-fehma tiegħi ma teżisti ebda regola fil-qasam tal-VAT tal-Unjoni li tagħmel id-determinazzjoni tat-taxxa dovuta dipendenti fuq in-natura ta' servizz legali (16).

41. Madankollu r-Repubblika Portugiża esponent, li deskrizzjoni ddettaljata tan-natura tas-servizzi legali f'dan il-każ kienet g'aldagħstant neċessarja, peress li d-dritt Portugiż — b'mod differenti mid-Direttiva tal-VAT, iċċa li huwa kopert mill-klawżola ta' preżedenza tal-Artikolu 113 tad-Direttiva tal-VAT — jipprevedi rata ta' taxxa mnaqqsa g'al erti servizzi legali. G'alhekk id-deskrizzjoni ġenerali "servizzi legali" ma turix b'mod ċar, jekk fir-rigward ta' servizzi tiġix applikata rata normali jew rata mnaqqsa ta' taxxa.

42. Jekk dawn l-elementi li jikkonfermaw id-dritt nazzjonali applikabbli g'all-kawża prinċipali huma korretti — u aħa li hija biss il-qorti tar-rinviju li għandha tivverifika —, isegwi li, f'dan il-każ, in-natura tal-provvista ta' servizzi ma kinitx suffiġjement deskritta, sabiex ikun possibbli kontroll tal-kalkolu korrett tat-taxxa.

43. Din il-konklużjoni tabilgħaqq tinsab f'relazzjoni ta' tensjoni mal-għan segwit mill-Kunsill fir-rigward tal-introduzzjoni ta' dispożizzjonijiet relatati mad-dettalji li għandhom obbligatorjament jidhru f'fattura, jiġifieri "jitfassal elenku [...] tad-dettalji li għandhom [obbligatorjament] jidhru fuq il-fatturi" "biex ikun għurat li s-suq intern jiffunzjona sewwa" (17). Fil-fatt kontenut iddettaljat differenti huwa meħtieġ mill-persuna li tipprova s-servizzi legali f'dak li jikkonferma n-natura tal-provvista tas-servizzi, skont jekk il-post tas-servizz jinsab fil-Portugall jew fi Stat Membru ieor.

44. Madankollu, wara kolloxx din hija biss il-konsegwenza tal-eżistenza ta' dispożizzjonijiet differenti fl-Istati Membri dwar ir-rata ta' VAT imnaqqsa. Dan ma jikkonfermax biss il-każ hekk kif espost mir-Repubblika Portugiża rigward l-applikazzjoni ta' klawżola ta' preżedenza fil-qasam ta' rata mnaqqsa, skont l-Artikolu 113 tad-Direttiva tal-VAT. L-implementazzjoni ta' kriterji ta' evalwazzjoni g'al rata ta' taxxa mnaqqsa, skont l-Artikolu 98 u l-Anness III tad-Direttiva tal-VAT, hija fid-diskrezzjoni ta' kull Stat Membru. Reżistenza possibbli fis-suq intern fir-rigward tal-fatturi g'alhekk ma tirriżultax minn rekwiżiti g'al kontenut ta' fattura, iċċa minn assenza ta' armonizzazzjoni fil-qasam ta' rati ta' taxxa mnaqqsa.

45. Sa fejn il-qorti tar-rinviju tistabilixxi li, fil-kawża prinċipali, id-dritt Portugiż jipprevedi rata ta' taxxa mnaqqsa g'al erti servizzi legali, il-formula ġenerali "servizzi legali pprovduti" f'fattura ma tissodisfax ir-rekwiżiti tal-Artikolu 226(6) tad-Direttiva tal-VAT f'dak li jikkonferma r-riferiment għan-"natura" ta' servizz.

ii) Il-kontroll tad-dritt g'al tnaqqis ta' taxxa

46. Barra minn hekk, il-fattura u l-kontenut tagħha mhux biss iservu g'all-kontroll tal-qlas tat-taxxa dovuta mill-persuna li toor o il-fattura. Kif jirriżulta wkoll mill-orġani tal-Artikolu 226 tad-Direttiva tal-VAT, il-fattura hija intiża wkoll sabiex "tiġi ustifika" d-dritt g'al tnaqqis tat-taxxa tad-destinatarju tagħha (18).

47. Id-destinatarju ta' fattura wkoll ikun jista' jiġi kkontrollat mill-amministrazzjoni fiskali f'dak li jikkonferma d-dritt g'al tnaqqis tiegħu, permezz tal-kontenut li jinsab fil-fattura. Il-kwistjoni tqum g'alhekk jekk din il-funzjoni ta' kontroll ma timplikax rekwiżiti iktar estensivi fil-qasam ta' preżinjoni tad-deskrizzjoni ta' provvista ta' servizz f'fattura.

48. Il-kontroll tad-dritt g?al tnaqqis jibda bil-kontroll ta?-?amma ta' fattura, li j?ib mieg?u ?erta garanzija rigward il-fatt li s-servizz iffatturat ?ie effettivamente e?egwit (19), ?a?a li tikkostitwixxi kundizzjoni tal-e?istenza tad-dritt g?al tnaqqis (20). Fil-fatt, kif jiena di?à esponejt (21), il-persuna li to?ro? il-fattura hija responsabbli g?all-?las tal-VAT imsemmija fil-fattura, skont l-Artikolu 203 tad-Direttiva tal-VAT, li jikkostitwixxi ostakolu ?ert g?all-?ru? ta' fattura li tirrigwarda servizz li ma jkunx ?ie e?egwit. Madankollu, ir-riferiment g?an-natura tal-provvista ta' servizzi huwa wkoll superfluwu g?al din il-funzjoni ta' kontroll tal-fattura kif ukoll g?all-kontroll tas-sempli?i ?las tat-taxxa. Fil-fatt, l-ostakolu g?all-?ru? ta' fattura li tirrigwarda prestazzjonijiet fittizji jinsab fl-obbligu fiskali previst mill-Artikolu 203 tad-Direttiva tal-VAT li, kif di?à rajna, ma jiddependix mid-deskrizzjoni tas-servizz (22).

49. Barra minn hekk, il-kontroll li jservi sabiex ji?i stabbilit jekk il-persuna li ?ar?et il-fattura tkunx indikat *korrettament* it-taxxa, kif kien di?à ?ie espost b?ala g?an ta' fattura (23), iservi fl-istess waqt sabiex ti?i vverifikata n-natura korretta tat-tnaqqis tat-taxxa korrispondenti. Madankollu, minnu ma jirri?ultawx rekwi?iti iktar estensivi minn dawk di?à spjegati fir-rigward tar-riferiment tan-natura tal-provvista tas-servizzi.

50. Madankollu, tali rekwi?iti iktar stretti jistg?u jirri?ultaw jekk il-kontenut tal-fattura g?andu jippermetti li ti?i kkontrollata kundizzjoni o?ra tat-tnaqqis, ji?ifieri l-u?u reali jew inti? (24) tas-servizzi r?evuti g?al tran?azzjonijiet intaxxati, kif me?tie? mill-Artikolu 168(a) tad-Direttiva tal-VAT.

51. F'dan ir-rigward, f'din il-kaw?a, ir-Repubblika Portugi?a kif ukoll, essenzjalment, il-Kummissjoni sostnew il-fehma li, id-deskrizzjoni tas-servizz f'fattura g?andha tkun iddettaljata tant li tippermetti li jkun possibbli kontroll, dwar jekk is-servizz huwiex inti? g?al attività ekonomika tad-destinatarju tal-fattura, li minnha tista' tirri?ulta tran?azzjoni taxxabbli, li jag?ti dritt g?al tnaqqis ta' taxxa.

52. Jiena ma naqbilx ma' din il-po?izzjoni.

53. L-ewwel nett, ma huwiex possibbli li provvista ta' servizz f'fattura ji?i deskritt b'mod daqshekk iddettaljat, li n-natura privata jew ekonomika tieg?u di?à tirri?ulta mid-deskrizzjoni tas-servizz biss. Jekk pere?empju qed ji?i kkunsidrat lapes, deskrittjoni l-iktar dettaljata possibbli tal-produttur, tat-tip u tal-kwalitajiet u tal-istat tal-lapes ma tippermettix li wie?ed isir jaf jekk dan effettivamente intu?ax fil-kuntest ta' attività privata jew ekonomika. Id-dritt g?al tnaqqis ta' taxxa ma jistax ji?i kkontrollat abba?i tal-fattura, peress li b?ala prin?ipju, kull su??ett ta' servizz jista' jkun inti? g?al u?u privat jew ekonomiku. Dan japplika wkoll g?al servizzi privati apparentement evidenti, b?al biljetti ta?-?inema, li madankollu f'ka?ijiet partikolari jistg?u jservu g?all-e?er?izzju ta' attivitajiet ekonomi?i partikolari.

54. F'dan il-ka? ukoll, ma nistax nifhem kif deskrittjoni ddettaljata i?da — fil-kuntest ta' fattura — ra?onevolment su??inta tas-“servizzi legali pprovduti” tista' tag?ti risposta ?ara g?ad-domanda jekk dawn is-servizzi jintu?awx g?all-finijiet tal-attività ekonomika tar-rikorrenti fil-kaw?a prin?ipali. Anki d-deskrizzjonijiet alternattivi proposti mir-Repubblika Portugi?a, b?al “rappre?entanza fil-pro?eduri legali X quddiem il-qorti Y” ma jissodisfawx ir-rekwi?it dwar il-possibbiltà li jitwettaq tali kontroll. Fil-fatt, sabiex ji?i evalwat id-dritt g?al tnaqqis, g?andu ji?i ddeterminat is-su??ett tal-pro?eduri legali X.

55. G?alhekk, id-dubbi e?istenti fir-rigward tal-u?u ta' servizz g?all-finijiet ta' attività ekonomika tad-destinatarju tieg?u fil-kuntest ta' kontroll wara kollox ma jistg?ux ji?u totalment skartati ?ief permezz tal-produzzjoni ta' provi addizzjonali.

56. Tabil?aqq ikun ?eneralment fl-interess proprju tad-destinatarju tal-fattura li jitlob lill-persuna li to?ro? il-fattura li tiddekrivi s-servizz bl-iktar mod iddettaljat possibbli, sabiex jitnaqqsu l-ispejje?

marbuta mal-produzzjoni ta' provi addizzjonali f'ka? ta' kontroll mill-amministrazzjoni fiskali. Din l-inventiva sabiex issir deskrezzjoni iktar iddettaljata tal-provvista ta' servizz madankollu te?isti ming?ajr ma rekwi?iti mhux stabbiliti fil-qasam ta' pre?i?joni tad-deskrizzjoni tal-provvista ta' servizz — b?al pere?empju “skont ?irkustanzi tal-ka? ine?ami” — di?à jkunu legalment jostakolaw l-e?er?izzju tad-dritt g?al tnaqqis. Dan huwa proprju min?abba li l-e?er?izzju tad-dritt g?al tnaqqis skont l-Artikolu 178(a) tad-Direttiva tal-VAT jiddependi prin?ipalment mi?-?amma ta' fattura li tissodisfa l-kriterji tal-Artikolu 226 ta' din id-direttiva li r-rekwi?iti relatati mal-kontenut ta' fattura ma g?andhomx ikunu esa?erati u g?andhom josservaw il-prin?ipju ta' ?ertezza legali (25).

57. Konsegwentement, mill-perspettiva tal-kontroll tad-dritt tad-destinatajru tal-fattura sabiex inaqqas il-VAT, ebda rekwi?it addizzjonali f'dak li jikkon?erna l-kontenut tal-fattura dwar in-natura ta' provvista ta' servizzi ma ?ie identifikat.

iii) Konklu?joni intermedja

58. G?alhekk, b?ala konklu?joni, f'dan il-ka? id-deskrizzjoni tal-provvista tas-servizzi fil-fatturi ma tissodisfax ir-rekwi?iti tal-Artikolu 226(6) dwar ir-riferiment g?an-“natura” ta' servizz jekk il-qorti tar-rinviju tasal g?all-konklu?joni li fil-kaw?a prin?ipali l-le?i?lazzjoni Portugi?a pprevediet rata ta' taxxa mnaqqsa unikament g?al ?erti servizzi legali.

b) Dwar il-portata tal-provvista ta' servizz

59. Mill-Artikolu 226 tad-Direttiva tal-VAT jirri?ulta li, minbarra n-“natura” ta' provvista ta' servizz, il-fattura g?andha tinkludi wkoll il-“limitu” [portata] tag?ha. G?alhekk tqum il-kwistjoni, li hija dwar jekk id-dettalji “servizzi legali pprovvduti minn data spe?ifika sa llum” jew sempli?ement “servizzi legali pprovvduti sa llum” jiddeskrivux suffi?jentement il-portata tal-provvista ta' servizzi legali.

60. Il-portata ta' provvista ta' servizz tikkorrispondi mal-“kwantità” tieg?u, li flimkien man-“natura” tieg?u g?andha ti?i inklu?a f'fattura fir-rigward ta' kunsinna ta' o??etti, skont l-Artikolu 226 tad-Direttiva tal-VAT. Il-fattura g?alhekk ikollha informazzjoni dwar *kemm* servizz ikun ?ie pprovvdut.

61. Madankollu tali kontenut huwa nieqes f'dan il-ka?.

62. Il-kontenut tal-portata tal-provvista tas-servizzi lanqas ma ?ie ssostitwit permezz tal-informazzjoni dwar il-perijodu li fih ?ew ipprovvduti s-servizzi. Dan g?aliex ma huwiex rikonoxxut kemm sar provvista ta' servizzi fil-perijodu inkwistjoni.

63. Kontenut separat tal-portata ta' provvista ta' servizzi jista' l-iktar ikun superfluwu meta d-deskrizzjoni tan-natura tieg?u turi bi??ejjed il-portata tieg?u — li huwa l-ka?, fil-kaw?a prin?ipali, tal-kontenut “rappre?entanza fil-pro?eduri legali X quddiem il-qorti Y”. Dan madankollu ma huwiex il-ka? hawnhekk. Fil-fatt, id-deskrizzjoni tan-natura tal-provvista ta' servizzi hija tant ?enerali (“servizzi legali”) li ma turix il-portata tag?hom.

64. F'dan ir-rigward, g?alhekk il-kontenut imsemmi fil-fattura f'dan il-ka? ma jissodisfax il-kundizzjonijiet tal-Artikolu 226(6) tad-Direttiva tal-VAT, sa fejn dan ma jindikax il-portata tal-provvista ta' servizzi li saru.

2. Id-data tal-provvista ta' servizzi

65. Minbarra dan g?andu ji?i e?aminat jekk, fil-fatturi, il-kontenut tal-fattura “servizzi legali pprovvduti minn data spe?ifika sa llum” jew sempli?ement “servizzi legali pprovvduti sa llum” huwiex konformi mal-Artikolu 226(7) tad-Direttiva tal-VAT, li skont dan il-fattura g?andha tinkludi “d-data li

fiha l-provvista ta' [...] servizzi kienet saret jew tlestiet”.

66. Il-fatturi inkwistjoni jinkludu biss dettalji dwar il-perijodu jew id-data finali g?al sensiela ta' provvista ta' servizzi legali, i?da mhux id-dati differenti li fihom il-provvista ta' servizz differenti kien ?ie pprovdut. Madankollu minn indikazzjonijiet tal-qorti tar-rinviju ma jirri?ultax li l-g?an tal-provvista ta' servizz kien sempli?ement disponibbiltà, matul ?ertu perijodu, g?al ?erti servizzi ?enerali ta' konsulenza (26); minflok g?andu jitqies li kellhom ji?u ffatturati provvisti ta' servizzi konkreti differenti.

67. ?ertament, l-Artikolu 223 tad-Direttiva tal-VAT jawtorizza fattura perijodika g?al provvista ta' servizzi differenti kkunsidrati separatament. Dan madankollu ma jag?tix risposta g?all-kwistjoni dwar jekk din il-fattura perijodika g?andhiex issemmi d-data ta' kull provvista ta' servizz jew jekk l-indikazzjoni tal-perijodu li matulu provvista ta' servizzi differenti kien sar hijiex suffi?jenti.

68. Mill-?did irrid indur lejn l-g?an ta' dan il-kontenut tal-fattura. Kif di?à indikajt, il-fattura b'mod partikolari sservi sabiex tikkontrolla l-?las tat-taxxa dovuta mill-persuna li to?ro? il-fattura (27). G?al dan il-g?an, id-data tal-provvista tas-servizzi hija ne?essarja. Fil-fatt, din id-data — u mhux pere?empju, dik tal-?ru? tal-fattura — b?ala prin?ipju tiddetermina, skont l-Artikolu 63 tad-Direttiva tal-VAT, meta jse?? l-avveniment li jag?ti lok g?al ?las tat-taxxa fis-sens tal-Artikolu 62(1) ta' din id-direttiva u g?alhekk liema dispo?izzjonijiet fiskali g?andhom mill-perspettiva temporali, ji?u applikati g?ad-d?ul mill-bejg? inkwistjoni.

69. L-Artikolu 64(1) tad-Direttiva tal-VAT jipprevedi sistema partikolari g?all-provvista ta' servizzi li “[jwassal] g?al dikjarazzjonijiet su??essivi ta' kont”, li jidher li huwa l-ka? hawnhekk. F'din is-sitwazzjoni, l-avveniment li jag?ti lok g?al ?las tat-taxxa jse?? mhux fid-data tal-provvista ta' kull servizz, i?da fl-iskadenza tal-perijodu li hemm riferiment g?alih fid-dikjarazzjonijiet ta' kont. Konsegwentement, fil-ka? ine?ami, sabiex ji?i kkontrollat il-?las korrett tat-taxxa dovuta, ma huwiex ne?essarju li ti?i indikata d-data tal-provvista tas-servizzi kollha li ?ew ipprovduti, i?da unikament perijodu.

70. F'dan il-ka?, dan ifisser li l-kontenut “servizzi legali pprovduti minn data spe?ifika sa llum” jissodisfa r-rekwi?iti tal-Artikolu 226(7) tad-Direttiva tal-VAT u li, min-na?a l-o?ra, il-kontenut “servizzi legali pprovduti sa llum” li ma jinkludix data ta' bidu tal-perijodu ta' dikjarazzjonijiet ta' kont, ma jissodisfax dawn ir-rekwi?iti.

3. Konklu?joni

71. B?ala konklu?joni, il-fatturi inkwistjoni f'dan il-ka? l-ewwel nett ma jissodisfawx ir-rekwi?iti tal-Artikolu 226(6) tad-Direttiva tal-VAT f'dak li jikkon?erna l-indikazzjoni ta' “portata” ta' provvista ta' servizzi. It-tieni nett, huwa sa fejn id-dritt Portugi? jipprevedi rata ta' VAT imnaqqsa biss g?al ?erti servizzi legali li dawn ma jissodisfawx il-kundizzjonijiet ta' din id-dispo?izzjoni f'dak li jikkon?erna l-indikazzjoni tan-“natura” tal-provvista ta' servizzi. It-tielet nett, huma ma jissodisfawx ir-rekwi?iti tal-Artikolu 226(7) tad-Direttiva tal-VAT f'dak li jikkon?erna l-indikazzjoni tad-“data” ta' provvista ta' servizzi sa fejn il-fatturi ma jinkludux indikazzjoni li tikkon?erna l-bidu tal-perijodu ta' dikjarazzjoni ta' kont inkwistjoni.

B — Dwar id-dritt g?al tnaqqis tat-taxxa

72. It-tieni nett g?andu issa ji?i kkarjifikat, liema effett jista' jkollha ?-?irkustanza li l-fattura ma tinkludix il-kontenut mitlub kollu skont l-Artikolu 226(6) u (7) tad-Direttiva tal-VAT, dwar l-e?er?izzju tad-dritt g?al tnaqqis tat-taxxa mid-destinatarju tal-fattura.

73. B'mod partikolari, il-qorti tar-rinviju tixtieq tkun taf jekk ikunx suffi?jenti, g?all-e?er?izzju tad-

dritt ta' tnaqqis ta' taxxa, li d-destinatarju tal-fattura, li jitlob it-tnaqqis tat-taxxa, i?id dettalji o?ra li kienu nieqsa mill-fattura permezz ta' dokumenti o?ra. Fil-fatt, skont id-dritt Portugi?, l-amministrazzjoni fiskali g?andha l-possibbiltà li titlob mill-persuna responsabbli g?all-?las tat-taxxa, li tkun sostniet id-dritt g?al tnaqqis ta' taxxa informazzjoni komplementari. Ir-rikorrenti fil-kaw?a prin?ipali kienet ressqet din l-informazzjoni komplementari lill-amministrazzjoni Portugi?a.

74. Nifhem l-espo?izzjoni tal-fatti tal-kaw?a prin?ipali fis-sens li, f'dan il-ka?, ir-rekwi?iti materjali e?istenti kollha g?ad-dritt g?al tnaqqis tat-taxxa huma ssodisfatti skont l-Artikolu 168(a) tad-Direttiva tal-VAT. Hija biss il-fattura li ma tosservax ir-rekwi?iti legali. G?alhekk g?andu ji?i e?aminat jekk hija biss i?-?irkustanza li l-fattura ma tinkludix id-dettalji ne?essarji kollha skont l-Artikolu 226(6) u (7) tad-Direttiva tal-VAT li tipprekludi l-applikazzjoni tad-dritt g?al tnaqqis.

1. Rekwi?it tal-e?er?izzju tad-dritt g?al tnaqqis tat-taxxa

75. Sabiex ting?ata risposta g?al din id-domanda, g?andu ji?i interpretat l-Artikolu 178(a) tad-Direttiva tal-VAT, li jirregola l-e?er?izzju tad-dritt g?al tnaqqis tat-taxxa. Skont din id-dispo?izzjoni, il-persuna taxxabbli tista' te?er?ita d-dritt e?istenti tag?ha g?al tnaqqis ta' taxxa skont l-Artikolu 168(a), billi "g?andha jkollha fattura im?ejjija skond l-Artikoli 220 sa 236".

76. Il-formulazzjoni ta' din id-dispo?izzjoni legali hija tassew ?ara. Jekk il-persuna taxxabbli ma jkollhiex fattura konformi mar-rekwi?iti tal-Artikolu 226 tad-Direttiva tal-VAT, hija xorta jkollha dritt g?al tnaqqis tat-taxxa skont l-Artikolu 168(a). Skont l-Artikolu 178(a) tad-Direttiva tal-VAT, hija madankollu ma tistax *te?er?ita* dan id-dritt, jekk hija jkollha fattura li ma tissodisfax ir-rekwi?iti tal-Artikolu 226 tad-Direttiva tal-VAT.

77. Din il-?tie?a stretta g?al fattura debita g?all-e?er?izzju tad-dritt g?al tnaqqis tat-taxxa kienet sostnuta b'mod sistematiku permezz tal-Artikolu 181 tad-Direttiva tal-VAT, li jikkon?erna d-dritt g?al tnaqqis ta' taxxa fuq akkwisti intra-Komunitarji ta' o?etti bi ?las. Sabiex it-tnaqqis ta' taxxa jkun jista' ji?i e?er?itat, il-persuna taxxabbli, skont l-Artikolu 178(?), ukoll, "g?andha jkollha fattura mfassla skond l-Artikoli 220 sa 236". Skont l-Artikolu 181 tad-Direttiva tal-VAT, l-Istati Membri jistg?u fir-rigward ta' persuni taxxabbli, li skont l-Artikoli 220 sa 236 ma jkunux ?ar?u fattura, madankollu jippro?edu g?al tnaqqis ta' taxxa. Min-na?a l-o?ra, tali dispo?izzjoni ma te?istix f'dak li jikkon?erna t-tnaqqis f'ka? b?al dak ine?ami, li fih il-provvista ta' servizzi jsir bi ?las. *A contrario* g?andu ji?i dedott li d-dritt tal-Unjoni jipprojbixxi lill-Istati Membri milli jag?tu d-dritt g?al tnaqqis fil-ka? imsemmi fl-Artikolu 178(a) tad-Direttiva tal-VAT jekk il-persuna taxxabbli ma jkollhiex fattura debita fis-sens tal-Artikolu 226 ta' din l-istess direttiva.

78. Il-?urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja wkoll tikkonferma, b'mod definittiv, in-natura imperattiva ta' fattura debita g?all-e?er?izzju tad-dritt g?al tnaqqis ta' taxxa fil-ka? ta' provvista ta' servizzi bi ?las.

79. L-ewwel nett g?andha ssir distinzjoni bejn fattura ppre?entata li g?andha nuqqasijiet u l-ksur ta' obbligi formali sussegwenti, li skont il-?urisprudenza ma g?andhomx influwenza fuq id-dritt g?al tnaqqis, b?al pere?empju n-nuqqas ta' re?istrazzjoni tal-persuna li tipprovd i-servizzi (28) jew id-destinatarja tas-servizzi (29) g?at-taxxa fuq il-valur mi?jud jew ukoll in-nuqqas ta' twettiq ta' obbligi relatati ma' kontabbiltà (30). Fil-fatt, fil-ka? ta' tali obbligi formali, ma te?istix dispo?izzjoni b?all-Artikolu 178(a) tad-Direttiva tal-VAT li tirrikjedi ?-?amma ta' fattura debita g?all-e?er?izzju tad-dritt g?al tnaqqis.

80. Fir-rigward tal-obbligu formali, li jikkon?erna fatturi, te?isti g?alhekk sitwazzjoni legali partikolari. G?alhekk il-Qorti tal-?ustizzja f'?urisprudenza stabbilita sostniet ukoll li d-dritt g?al tnaqqis ta' taxxa huwa dipendenti fuq il-pre?enza, fil-fattura, ta' dettalji previsti fl-Artikolu 226 tad-Direttiva tal-VAT (31). L-Istati Membri ma jistg?ux jag?mlu dawn l-istipulazzjonijiet fuq il-kontenut

ta' fattura dipendenti fuq rekwiżiti oħra, li ma humiex previsti fid-Direttiva tal-VAT (32).

81. Il-Qorti tal-Ġustizzja tament iddeżidiet f'diversi sentenzi, f'dak li jikkonferma t-tranżazzjonijiet li jaqgħu taħt il-mekkaniżmu ta' proċedura Reverse-Charge, li t-tnaqqis tat-taxxa jsew jekk ir-rekwiżiti materjali huma ssodisfatti, anki jekk il-persuni taxxabbli jonqsu milli jsegwu l-erti rekwiżiti formali (33), u, f'dan ir-rigward, hija għalhekk ikkunsidrat parzjalment il-kontenut tal-fattura sempliċement b'ala rekwiżiti formali mhux rilevanti (34).

82. Madankollu f'dan il-każ, din il-urisprudenza ma hijiex trasponibbli. Minn naħa hija ppreżentata l-proċedura Reverse-Charge b'ala proċedura speċjali, li permezz tagħha d-destinatarju tal-provvista tas-servizzi huwa kemm persuna taxxabbli *kif ukoll* jista' jeher?ita dritt għal tnaqqis ta' taxxa. Meta madankollu persuna jkollha tallas it-taxxa u fl-istess waqt ikollha dritt għal tnaqqis ta' taxxa, fattura ma tistax tissodisfa funzjonijiet paragunabbli għal dawh deskritti fil-kuntest ta' din il-kawża (35). Fost oħrajn, fil-kawżi fl-oriġini ta' din il-urisprudenza, l-eher?izzju tad-dritt għal tnaqqis skont id-dritt tal-Unjoni kien jiddependi biss mill-osservanza ta' "formalitajiet kif stabbiliti minn kull Stat Membru" (36). F'dawn il-kawżi dwar il-proċedura ta' Reverse-Charge, id-dritt tal-Unjoni fil-qasam tal-VAT tament ma kienx jipprevedi li l-amma ta' fattura debita kienet tikkundizzjona l-eher?izzju tad-dritt għal tnaqqis.

83. Il-fatt li, fil-każ tas-sentenza *Polski Trawertyn*, il-Qorti tal-Ġustizzja wkoll applikat din il-urisprudenza, li tikkonferma unikament il-każ speċjali tal-proċedura Reverse-Charge, għall-Artikolu 178 tad-Direttiva tal-VAT li huwa applikabbli f'din il-kawża (37), huwa irrilevanti hawnhekk.

84. Fil-fatt, huwa manifest li f'din is-sentenza, il-Qorti tal-Ġustizzja kienet stabbilixxiet biss li, f'każ ta' sużessjoni legali, ir-riferiment għall-predeżsur fid-dritt fil-fattura ma jistax jostakola d-dritt għal tnaqqis tas-sużesur fid-dritt (38). F'din il-kawża, kontenut tal-fattura terti u eżistenti, iħda tbaljat, ma kellux effett sabiex jiġi kkontestat l-eher?izzju tad-dritt għal tnaqqis skont l-Artikolu 178(a) tad-Direttiva tal-VAT.

85. Fil-fatt huwa ar li f'din is-sentenza, il-Qorti tal-Ġustizzja mhux tittratta kontenut tbaljat iħda nuqqas assolut ta' kontenut neżessarju f'fattura. Il-fatt li l-kontenut mitlub mill-Artikolu 226 tad-Direttiva tal-VAT ma huwiex preżenti, jew ma huwiex suffiġjament preżenti fil-fattura mitluba huwa aħa u l-fatt li l-kontenut huwa preżenti, iħda tbaljat, huwa aħa oħra (39). Fl-ewwel każ, ir-rekwiżiti tal-Artikolu 178(a) flimkien mal-Artikolu 226 tad-Direttiva tal-VAT għadhom mhux issodisfatti mill-perspettiva formali.

86. Minbarra dan, huwa biss qari restrittiv tas-sentenza *Polski Trawertyn* li jippermetti li tiġi evitata kontradizzjoni għall-urisprudenza stabbilita tal-Qorti tal-Ġustizzja esposta iktar 'il fuq, li, għall-finijiet tal-eher?izzju tad-dritt għal tnaqqis, teħtie? iħ-amma ta' fattura konformement mal-kriterji tal-Artikolu 226 tad-Direttiva tal-VAT (40).

87. Konsegwentement, f'dan il-każ, skont l-Artikolu 178(a) tad-Direttiva tal-VAT, il-fatt li l-fatturi ma jissodisfawx il-kundizzjonijiet tal-Artikolu 226(6) u (7) ta' din id-direttiva, b'ala prinċipju ma jipprekludix l-eher?izzju tad-dritt għal tnaqqis. Sabiex tkun tista' teher?ita d-dritt tagħha għal tnaqqis ta' taxxa, il-persuna taxxabbli għandha għalhekk f'każ b'al dan titlob fattura korretta mingħand il-persuna li ar?itha (41).

2. Il-provvista ta' informazzjoni komplementari

88. Indipendentement minn dan tqum il-kwistjoni, jekk fil-kuntest ta' kontroll fiskali, il-produzzjoni ta' informazzjoni komplementari tistax tissostitwixxi kontenut li jkun nieqes.

a) Fattura komposta minn diversi dokumenti

89. F'dan ir-rigward, għandu l-ewwel nett jiġi indikat li d-dokumenti komplementari stess jistgħu jsiru parti integrali mill-fattura fis-sens tal-Artikolu 226 tad-Direttiva tal-VAT.

90. Fil-fatt ma jirriżultax mid-dispożizzjonijiet tad-Direttiva tal-VAT li fattura għandha tkun ikkostitwita minn dokument wiegħed. Skont id-definizzjoni legali tal-Artikolu 218 tad-Direttiva tal-VAT, "dokumenti jew messaġġi [kollha] fuq karta jew f'forma elettronika" jistgħu jikkostitwixxu fattura, sa fejn jissodisfaw il-kundizzjonijiet stabbiliti mill-Kapitolu 3, dwar il-"fatturazzjoni". Għalhekk ma huwiex eskluż li fattura tkun ikkostitwita minn diversi dokumenti.

91. Madankollu, fil-każ fejn fattura hija kkostitwita minn diversi dokumenti, għandha teqstisti rabta sostanzjali suffiċjenti bejn dokument u ieor. Dan jirriżulta mill-applikazzjoni b'analoga tal-Artikolu 219 tad-Direttiva tal-VAT. Skont din id-dispożizzjoni, għandu jittqies li huwa fattura "[k]walunkwe dokument jew messaġġ li jemenda u jirreferi speċifikament u mingħajr ambigwità għall-fattura inizzjali". Jekk il-kontenut ta' fattura jirriżulta għalhekk minn diversi dokumenti, wiegħed minnhom tal-inqas għandu jinkludi riferiment suffiċjenti għall-oġġett. Jekk ma jkunx il-każ, il-kontenut ta' fattura ma jirriżultax mill-fattura stess, iċda unikament minn affermazzjonijiet tal-persuna taxxabli, li ssostni li teqstisti rabta bejn iċda dokumenti. F'dawn iċ-ċirkustanzi, id-dokumenti ma jistgħux jissodisfaw il-funzjonijiet ta' kontroll tal-fattura (42), kif spjegajt iktar 'il fuq.

92. Fir-rigward ta' dawn il-kriterji, fil-kawża prinċipali, il-qorti tar-rinviju għandha, skont il-każ, tiddetermina jekk id-dokumenti prodotti mir-rikorrenti fil-kawża prinċipali matul kontroll fiskali għandhomx jiġu kkunsidrati, jekk huma jirriżultaw ukoll mill-persuna li qiegħdet il-fattura, b'ala parti mill-fattura inkwistjoni.

b) Il-prinċipju ta' proporzjonalità

93. Madankollu, sa fejn il-qorti tar-rinviju tikkonstata li d-dokumenti prodotti b'mod komplementari ma għandhomx jittqiesu li jagħmlu parti minn fattura fis-sens tal-Artikolu 226 tad-Direttiva tal-VAT, il-kwistjoni tista' tqum dwar jekk il-kontenut tal-fatturi inkompleti inkwistjoni f'dan il-każ jistax madankollu jiġi kkompletat permezz ta' informazzjoni oħra, sabiex dritt għal tnaqqis ta' taxxa jkun jista' jiġi eżerċitat.

94. Diġà qiegħdet kkonstatat li l-Artikolu 178(a) tad-Direttiva tal-VAT b'ala prinċipju ma jawtorizzax it-tnaqqis fl-assenza ta' qiegħda ta' fattura debita, b'mod li l-persuna taxxabli li tixtieq issostni dritt għal tnaqqis għandha l-ewwel nett tikseb fattura rrettifikata mingħand il-persuna li toqroq il-fattura (43). Madankollu, l-interpretazzjoni ta' din id-dispożizzjoni għandha wkoll tiegħu inkunsiderazzjoni l-prinċipju ta' proporzjonalità (44), li skont dan att tal-korpi tal-Unjoni ma għandux imur lil hinn minn dak li huwa neċessarju għat-twettiq tal-għan imfittex (45).

95. Jekk, b'ala f'każ b'ala dan, ma hemmx dubju dwar il-preżenza tal-kundizzjonijiet materjali tad-dritt għal tnaqqis tat-taxxa fis-sens tal-Artikolu 168(a) tad-Direttiva tal-VAT, minqas abba l-provvista ta' informazzjoni komplementari, il-kundizzjoni supplimentari intiqa fl-Artikolu 178(a) tad-Direttiva tal-VAT, għad għandha għalhekk issewgi għan partikolari u ma għandhiex iktar tirrappreżenta piqessiv għall-persuna taxxabli.

96. Għandu l-ewwel nett jiġi kkonstatat li f'sitwazzjoni fejn ma hemmx dubju dwar il-preżenza tal-kundizzjonijiet materjali tad-dritt għal tnaqqis tat-taxxa, il-funzjoni ta' kontroll tal-fattura hija manifestament obsoleta sa fejn il-fattura hija intiqa unikament sabiex tikkontrolla l-eżistenza tad-dritt għal tnaqqis tat-taxxa (46). F'dawn iċ-ċirkustanzi, ikun għalhekk sproporzjonat li jinqiegħda minn persuna taxxabli li ssostni d-dritt għal tnaqqis tagħha li hija titlob rettifika mill-persuna li toqroq il-

fattura.

97. Madankollu, b?al ma di?à ?ie osservat, il-fattura sservi wkoll sabiex tikkontrolla l-?las tat-taxxa dovuta mill-persuna li to?ro? il-fattura (47). F'dan il-ka?, il-persuna li to?ro? il-fattura ??omm biss kopja ta' fattura li ma hijiex konformi mal-kriterji tal-Artikolu 226 tad-Direttiva tal-VAT. F'dan ir-rigward, il-fattura u b'mod partikolari r-rettifika tag?ha jkun g?ad fadlilhom funzjoni ta' kontroll. Minn na?a, mill-fatt tat-talba g?al rettifika fformulata mid-destinatarju tal-fattura, il-persuna li to?ro? din il-fattura hija obbligata li twettaq hija stess kontroll rigward il-kwistjoni jekk applikatx taxxa korretta g?all-provvista tas-servizz iffatturat. Min-na?a l-o?ra, permezz ta' din ir-rettifika tal-fattura, l-awtoritajiet fiskali kompetenti g?all-persuna li to?ro? il-fattura jiksibu l-a?jar ba?i sabiex ikunu jistg?u jikkontrollaw li l-persuna li ?ar?et il-fattura tkun intaxxat korrettament il-provvista ta' servizz tag?ha.

98. Konsegwentement, fir-rigward ta' din il-funzjoni ta' kontroll tal-fattura g?all-persuna li tkun ?ar?itha, b?ala prin?ipju huwa proporzjonat, f'ka? b?al dak ine?ami, li l-persuna taxxabbli g?andha tikseb mill-persuna li to?ro? il-fattura rettifika tal-fattura sabiex tkun tista' ssostni d-dritt tag?ha g?al tnaqqis. L-istess jista' japplika wkoll meta r-rekwi?it ta' tali rettifika ma jwassalx g?al bidla fil-kontenut tad-dritt g?al tnaqqis. F'dan ir-rigward, evalwazzjoni o?ra tista', skont il-ka?, tirri?ulta ne?essarja jekk, f'kaw?a parallela (48), il-Qorti tal-?ustizzja tasal g?all-konkluzjoni li r-rettifika ta' fattura tista' wkoll — *prima facie* f'kontradizzjoni mal-Artikolu 167 tad-Direttiva tal-VAT — sussegwentement twassal g?al dritt g?al tnaqqis (49).

99. Indipendentement minn dan, e??ezzjoni g?ar-rekwi?it ta' rettifika tal-fattura sabiex id-dritt g?al tnaqqis ikun jista' ji?i e?er?itat tista' madankollu tirri?ulta mill-fatt li r-rettifika tal-fattura ma tkunx tista' tissodisfa l-funzjoni ta' kontroll tag?ha fir-rigward tal-persuna li ?ar?et il-fattura. Dan g?andu, b'mod partikolari, ikun il-ka? meta l-kumpannija li tkun ?ar?et il-fattura, li tkun ming?ajr patrimonju, tkun di?à ?iet likwidata. F'dan il-ka?, il-kontroll tal-?las tat-taxxa dovuta mill-persuna li ?ar?et il-fattura huwa superfluwu. Li tibqa' tintalab rettifika assurda jkun g?alhekk sproporzjonat (50).

100. Il-kunsiderazzjonijiet esposti mill-qorti tar-rinviju ma juru ebda element li huwa favur tali sitwazzjoni ta' e??ezzjoni. Konsegwentement, ma jkunx sproporzjonat, f'dan il-ka?, li ji?i mitlub mir-rikorrenti fil-kaw?a prin?ipali li hija tikseb rettifika tal-fatturi mill-persuna li ?ar?ithom sabiex dawn jissodisfaw il-kundizzjonijiet tal-Artikolu 226 tad-Direttiva tal-VAT u li r-rikorrenti fil-kaw?a prin?ipali tkun tista' te?er?ita d-dritt g?al tnaqqis.

3. Konkluzjoni

101. G?andu g?alhekk ji?i konkluzjoni li, skont l-Artikolu 178(a) tad-Direttiva tal-VAT, b?ala prin?ipju ma huwiex suffi?jenti, g?all-finijiet tal-e?er?izzju tad-dritt g?al tnaqqis, li d-destinatarju tal-fattura, li jkun jixtieq iwettaq it-tnaqqis, jikkompleta r-riferimenti neqsin fil-fattura billi jipprodu?i informazzjoni o?ra, jekk din tal-a??ar ma tirri?ultax minn dokumenti li jag?mulu parti integrali mill-fattura. Sitwazzjoni differenti tkun dik fejn ir-rettifika tal-fattura ma tkunx tista' tissodisfa iktar il-funzjoni ta' kontroll tag?ha g?all-persuna li ?ar?et il-fattura.

VI – Konkluzjoni

102. Fid-dawl ta' dan kollu, id-domanda preliminari tat-Tribunal Arbitral Tributário (tribunal ta' arbitrazzjoni fil-qasam fiskali, il-Portugall) g?andha ti?i risposta kif ?ej:

1) Fattura, li tinkludi biss “servizzi legali pprovduti” b?ala deskrizzjoni tan-natura ta' provvista ta' servizzi tissodisfa l-kundizzjonijiet tal-Artikolu 226(6) tad-Direttiva 2006/112, sakemm id-dritt nazzjonali jipprevedi, konformement mad-dritt tal-Unjoni, differenza fit-trattament fil-qasam ta' VAT

g?al ?ertu provvista ta' servizzi legali.

2) Fattura li tinkludi biss “servizzi legali pprovduti minn data spe?ifika sa llum” jew “servizzi legali pprovduti sa llum” b?ala deskrizzjoni tal-portata ta' provvista ta' servizzi ma tissodisfax il-kundizzjonijiet tal-Artikolu 226(6) tad-Direttiva 2006/112.

3) Fattura li tinkludi sempli?ement “servizzi legali pprovduti sa llum” b?ala indikazzjoni tad-data ta' provvista ta' servizzi ma tissodisfax il-kundizzjonijiet tal-Artikolu 226(7) tad-Direttiva 2006/112.

4) Skont l-Artikolu 178(a) tad-Direttiva 2006/112, b?ala prin?ipju ma huwiex bi??ejjed, g?all-finijiet tal-e?er?izzju tad-dritt g?al tnaqqis, li d-destinatarju tal-fattura li jixtieq iwettaq it-tnaqqis jikkompleta l-kontenut li huwa nieqes fil-fattura, bi ksur tal-Artikolu 226(6) jew (7) tad-Direttiva 2006/112, jekk din l-informazzjoni komplementari ma tikkonsistix f'dokumenti li g?andhom jitqiesu li jag?mlu parti integrali mill-fattura. F'din is-sitwazzjoni, fl-assenza ta' rettifika tal-fattura, ma huwiex possibbli li ji?i sostnut id-dritt g?al tnaqqis ?lief bil-kundizzjoni li r-rettifika ma tkunx tista' bi kwalunkwe mod tissodisfa l-funzjoni tag?ha ta' kontroll fir-rigward tal-persuna li to?ro? il-fattura.

1 – Lingwa ori?inali: il-?ermani?.

2 – ?U L 347, p. 1.

3 – ?U Edizzjoni Spe?jali bil-Malti, Kapitolu 9, Vol. 1, p. 23.

4 – Din id-dispo?izzjoni tikkorrispondi mal-Artikolu 17(2)(a) tas-Sitt Direttiva, fil-ver?joni tag?ha li tirri?ulta mill-Artikolu 28(f)(1), kif jirri?ulta huwa stess mill-Artikolu 1(10) tad-Direttiva tal-Kunsill 95/7/KE, tal-10 ta' April 1995, li temenda Direttiva 77/388/KEE u tintrodu?i mi?uri ?odda sempli?i dwar it-taxxa fuq il-valur mi?jud - skop g?al ?ertu e?enzjonijiet u arran?amenti pratti?i biex jimplimentawhom (?U Edizzjoni Spe?jali bil-Malti, Kapitolu 9, Vol. 1, p. 274).

5 – L-Artikolu 178(a) tad-Direttiva tal-VAT sadanittant ?ie emendat bid-Direttiva tal-Kunsill 2010/45/UE, tat-13 ta' Lulju 2010, li temenda d-Direttiva 2006/112/KE dwar is-sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur mi?jud fir-rigward tar-regoli dwar il-fatturazzjoni (?U L 189, p. 1). Il-ver?joni ori?inali tag?ha tikkorrispondi mal-Artikolu 18(1)(a) tas-Sitt Direttiva, fil-ver?joni tag?ha li tirri?ulta mill-Artikolu 28(f)(2), li ?iet introdotta bl-Artikolu 1(22) tad-Direttiva tal-Kunsill 91/680/KEE, tas-16 ta' Di?embru 1991, li tissupplimenta s-sistema komuni tat-taxxa fuq il-valur mi?jud u temenda d-Direttiva 77/388/KEE bil-?sieb li tne??i l-fruntieri fiskali (?U Edizzjoni Spe?jali bil-Malti, Kapitolu 9, Vol. 1, p. 160).

6 – L-Artikolu 28h tas-Sitt Direttiva ?ie introdott bl-Artikolu 1(22) tad-Direttiva 91/890 (i??itata fin-nota ta' qieg? il-pa?na 5).

7 – L-Artikolu 28h tas-Sitt Direttiva ?ie emendat bl-Artikolu 2 tad-Direttiva tal-Kunsill 2001/115/KE, tal-20 ta' Di?embru 2001, li temenda d-Direttiva tal-KEE 77/388 bil-g?an li tissimplifika, timmodernizza u tqabbel il-kondizzjonijiet stabbiliti biex tin?are? il-fattura rigward it-taxxa fuq il-valur mi?jud (?U Edizzjoni Spe?jali bil-Malti, Kapitolu 9, Vol. 1, p. 352).

8 – Skont is-sentenza Ascendi Beiras Litoral e Alta, Auto Estradas das Beiras Litoral e Alta (C?377/13, EU:C:2014:1754, punti 22 sa 34), it-Tribunal Arbitral Tributário huwa qorti fis-sens tal-Artikolu 267 TFUE.

9 – Ara, b'mod partikolari, is-sentenzi Viessmann (C?280/91, EU:C:1993:103, punt 17), Ville d'Ottignies-Louvain-la-Neuve *et* (C?225/13, EU:C:2014:245, punt 30), u Abcur (C?544/13 u C?545/13, EU:C:2015:481, punt 33).

10 – Sentenza Evita-K (C?78/12, EU:C:2013:486, punti 52 u 53).

11 – Sentenza Terra Baubedarf-Handel (C?152/02, EU:C:2004:268, punt 37).

12 – Il-persuna li to?ro? il-fattura tista' madankollu tevita dan l-obbligu fiskali permezz ta' ?erti kundizzjonijiet; ara s-sentenza Schmeink & Cofreth u Strobel (C?454/98, EU:C:2000:469).

13 – Ara, f'dan is-sens, is-sentenzi Stroy trans (C?642/11, EU:C:2013:54, punti 31 u 32), u LVK – 56 (C?643/11, EU:C:2013:55, punti 35 u 36).

14 – Ara l-punt 1 tal-espo?izzjoni tal-motivi tal-proposta tad-Direttiva tal-Kunsill li temenda d-Direttiva tal-KEE 77/388 bil-g?an li tissimplifika, timmodernizza u tqabbel il-kondizzjonijiet stabbiliti biex tin?are? il-fattura rigward it-taxxa fuq il-valur mi?jud (COM/2000/650 finali) li wasslet g?all-adozzjoni tad-Direttiva 2001/115 (ara iktar 'il fuq, punt 8), kif ukoll l-opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u So?jali dwar din il-proposta, ta?t 1.1.1 (?U 2001 C 193, p. 53).

15 – Ara, minn issa, il-konkluzjonijiet tal-Avukat ?enerali Jacobs fil-kaw?a Bockemühl (C?90/02, EU:C:2003:585, punt 73).

16 – Nikkunsidra li l-applikazzjoni tal-Artikolu 47 tad-Direttiva tal-VAT, li jipprevedi post ta' provvista ta' servizz different g?all-“[p]rovvista ta' servizzi li jikkon?ernaw proprjetà immobbli”, hija mal-ewwel eskluz?a, peress li, fil-fehma tieg?i, anki s-servizzi legali relatati mal-bejg? ta' proprjetà immobbli ma jaqg?ux ta?t din id-dispo?izzjoni; ara l-konkluzjonijiet tieg?i fil-kaw?a RR Donnelley Global Turnkey Solutions Poland (C?155/12, EU:C:2013:57, punti 37 sa 40).

17 – Ara l-premessa 4 tad-Direttiva 2001/115 (ara iktar 'il fuq, punt 8).

18 – Ara r-referenzi ??itati fin-nota ta' qieg? il-pa?na 14.

19 – F'dan is-sens ara, minn issa, is-sentenza Reisdorf (C?85/95, EU:C:1996:466, punt 29).

20 – Ara, b'mod partikolari, is-sentenzi Genius (C?342/87, EU:C:1989:635), u Fatorie (C?424/12, EU:C:2014:50, punt 39).

21 – Ara iktar 'il fuq, punt 33.

22 – Ara iktar 'il fuq, punt 35.

23 – Ara iktar 'il fuq, punti 37 sa 39.

24 – Sentenza Gran Via Moine?ti (C?257/11, EU:C:2012:759, punt 27 u l-?urisprudenza ??itata).

25 – Ara, fost o?rajn, is-sentenza Cabinet Medical Veterinar Dr. Tomoiag? Andrei (C?144/14, EU:C:2015:452, punt 34 u l-?urisprudenza ??itata).

26 – Ara, f'dak li jikkon?erna ka? b?al dan, is-sentenza Asparuhovo Lake Investment Company (C?463/14, EU:C:2015:542).

27 – Ara iktar 'il fuq, punti 37 u 38.

- 28 – Sentenzi Dankowski (C?438/09, EU:C:2010:818, punt 36), u PPUH Stehcamp (C?277/14, EU:C:2015:719, punt 40).
- 29 – Sentenzi Nidera Handelscompagnie (C?385/09, EU:C:2010:627, punti 42 sa 51), u Salomie u Oltean (C?183/14, EU:C:2015:454, punti 58 sa 61).
- 30 – Sentenza Ecotrade (C?95/07 u C?96/07, EU:C:2008:267, punti 63 sa 72).
- 31 – Sentenzi Tóth (C?324/11, EU:C:2012:549, punt 32), Maks Pen (C?18/13, EU:C:2014:69, punt 47), u PPUH Stehcamp (C?277/14, EU:C:2015:719, punt 40). F'dak li jikkonferna s-Sitt Direttiva, ara wkoll is-sentenza Petroma Transports et (C?271/12, EU:C:2013:297, punti 25 sa 36).
- 32 – Sentenzi Polski Trawertyn (C?280/10, EU:C:2012:107, punt 42), u Evita-K (C?78/12, EU:C:2013:486, punt 51).
- 33 – Sentenzi Ecotrade (C?95/07 u C?96/07, EU:C:2008:267, punt 63), Nidera Handelscompagnie (C?385/09, EU:C:2010:627, punt 42), EMS-Bulgaria Transport (C?284/11, EU:C:2012:458, punt 71), u Fatorie (C?424/12, EU:C:2014:50, punt 35). Ara, minn issa, is-sentenza Bockemühl (C?90/02, EU:C:2004:206, punt 51).
- 34 – Sentenzi Uszodaépit? (C?392/09, EU:C:2010:569, punti 39 sa 46), u Idexx Laboratories Italia (C?590/13, EU:C:2014:2429, punti 38 sa 42).
- 35 – Ara iktar 'il fuq, punti 32 sa 57.
- 36 – Skont l-Artikolu 18(1) tas-Sitt Direttiva u l-Artikolu 178(f) tad-Direttiva tal-VAT.
- 37 – Sentenza Polski Trawertyn (C?280/10, EU:C:2012:107, punt 43).
- 38 – Sentenza Polski Trawertyn (C?280/10, EU:C:2012:107, punt 46), b'riferiment g'all-konkluzjonijiet tal-Avukat ġenerali Cruz Villalón f'din l-istess kawża (EU:C:2011:592, punt 72).
- 39 – F'dak li jikkonferna dan l-a??ar ka?, ara wkoll, minn na?a, is-sentenza Maks Pen (C?18/13, EU:C:2014:69, punti 31 u 32), u, min-na?a l-o?ra, id-digriet Jagie??o (C?33/13, EU:C:2014:184, punt 42).
- 40 – Ara iktar 'il fuq, punt 80.
- 41 – Sentenzi Pannon Gép Centrum (C?368/09, EU:C:2010:441, punti 43 u 44), kif ukoll Petroma Transports et (C?271/12, EU:C:2013:297, punt 34).
- 42 – Ara iktar 'il fuq, punti 32 sa 57.
- 43 – Ara iktar 'il fuq, punt 87.
- 44 – Ara, f'dak li jikkonferna l-prin?ipju ta' interpretazzjoni skont id-dritt primarju, is-sentenzi Sturgeon et (C?402/07 u C?432/07, EU:C:2009:716, punt 48), Chatzi (C?149/10, EU:C:2010:534, punt 43), Orfey (C?549/11, EU:C:2012:832, punt 32), u Il?Kummissjoni vs Strack (C?579/12 RX?II, EU:C:2013:570, punt 40).
- 45 – Ara, b'mod partikolari, is-sentenzi Omega Air et (C?27/00 u C?122/00, EU:C:2002:161, punt 62), Afton Chemical (C?517/07, EU:C:2008:751, punt 45), u Schaible (C?101/12, EU:C:2013:661, punt 29).

46 – Ara iktar 'il fuq, punti 46 sa 57.

47 – Ara iktar 'il fuq, punti 32 sa 45.

48 – Kawża Senatex (C-518/14; ?U 2015 C 34, p. 12).

49 – Pereżempju abba?i tas-setg?at tal-Istati Membri skont l-Artikoli 180 u 182 tad-Direttiva tal-VAT.

50 – Il-kunsiderazzjonijiet esposti fis-sentenza Fatorie (C-424/12, EU:C:2014:50) ma jipprekludux dan, peress li l-effetti ta' fattura mhux kompleti kienu tqiesu biss superfi?jalment, filwaqt li fir-realtà kienu tqiesu l-kundizzjonijiet materjali tad-dritt g?al tnaqqis.